

คำวินิจฉัยคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร
สาขาสังคม การบริหารราชการแผ่นดินและการบังคับใช้กฎหมาย
ที่ สค ๒๒๔/๒๕๕๙

เรื่อง อุทธรณ์คำสั่งมิให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสาร เกี่ยวกับคำวินิจฉัยของประธานศาลอุทธรณ์

ผู้อุทธรณ์ : นาย ก.
หน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบ : ศาลอุทธรณ์

อุทธรณ์เรื่องนี้ได้ความว่า ผู้อุทธรณ์ได้มีหนังสือลงวันที่ ๑๔ มีนาคม ๒๕๕๙ ถึงประธานศาลอุทธรณ์ ขอสำเนาคำวินิจฉัยของประธานศาลอุทธรณ์เกี่ยวกับคดีผู้บริโภคดีจำเลยเป็นผู้ประกอบธุรกิจจอสั่งหาริมทรัพย์โดยการพัฒนาอาคารชุด (คอนโดมิเนียม) เพื่อจำหน่าย โดยขอสำเนาคำวินิจฉัยที่เกิดขึ้นหลังคำวินิจฉัยของประธานศาลอุทธรณ์ที่ ๙๙/๒๕๕๔ จนถึงปัจจุบัน เฉพาะคดีที่เกิดขึ้นในกรุงเทพมหานคร

ศาลอุทธรณ์มีหนังสือ ที่ ศย ๒๐๐/๐๑๖๔๖ ลงวันที่ ๑๘ มีนาคม ๒๕๕๙ ถึงผู้อุทธรณ์ ปฏิเสธการให้สำเนาคำวินิจฉัยตามคำขอ สรุปได้ว่าข้อมูลดังกล่าวเป็นข้อมูลเกี่ยวกับการพิจารณาพิพากษาคดีของศาลอุทธรณ์ จึงไม่อยู่ภายใต้บังคับของพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ทั้งไม่ปรากฏว่าผู้ขอเป็นคู่ความหรือพยานในคดีที่ขอข้อมูลหรือเป็นบุคคลภายนอกผู้มีส่วนได้เสียโดยชอบ หรือมีเหตุผลอันสมควรที่จะอนุญาตให้คัดสำเนาดังกล่าวได้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๕๔

ผู้อุทธรณ์มีหนังสือลงวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๙ อุทธรณ์คำสั่งมิให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารดังกล่าว

คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาสังคม การบริหารราชการแผ่นดินและการบังคับใช้กฎหมายได้พิจารณาคำอุทธรณ์ หนังสือชี้แจงของผู้อุทธรณ์ หนังสือชี้แจงของศาลอุทธรณ์ และเอกสารที่เกี่ยวข้องแล้ว ข้อเท็จจริงได้ความว่า ผู้อุทธรณ์มีคำขอข้อมูลข่าวสารคำวินิจฉัยของประธานศาลอุทธรณ์เกี่ยวกับคดีคุ้มครองผู้บริโภค แต่ศาลอุทธรณ์ปฏิเสธการเปิดเผย

คำวินิจฉัย ที่ สค ๒๒๔/๒๕๕๙

โดยมีหนังสือ ที่ ศย ๒๐๐/๐๓๗๘๙ ลงวันที่ ๖ มิถุนายน ๒๕๕๙ ซึ่งแจ้งสรุปว่า คำวินิจฉัยของประธานศาลอุทธรณ์ว่าคดีใดเป็นคดีผู้บริโภคมหรือไม่ เป็นไปตามมาตรา ๘ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค พ.ศ. ๒๕๕๑ ที่บัญญัติว่า ในกรณีมีปัญหาว่าคดีใดเป็นคดีผู้บริโภคมหรือไม่ ให้ประธานศาลอุทธรณ์เป็นผู้วินิจฉัย คำวินิจฉัยของประธานศาลอุทธรณ์ให้เป็นที่สุด แต่ทั้งนี้ไม่กระทบถึงกระบวนการพิจารณาใด ๆ ที่ได้กระทำไปก่อนที่จะมีคำวินิจฉัยนั้น ศาลอุทธรณ์จึงเห็นว่า คำวินิจฉัยของประธานศาลอุทธรณ์เป็นกระบวนการพิจารณาเกี่ยวกับการพิจารณาพิพากษาคดีของศาลยุติธรรมในคดีผู้บริโภค ซึ่งไม่อยู่ในความหมายของคำว่า “ หน่วยงานของรัฐ ” ตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ มาตรา ๔ การขอสำเนาเอกสารในสำนวนต้องปฏิบัติตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๕๔ ซึ่งบัญญัติให้คู่ความหรือพยานในส่วนที่เกี่ยวข้องกับคำให้การของตน หรือบุคคลภายนอกผู้มีส่วนได้เสีย หรือมีเหตุผลอันสมควร อาจร้องขออนุญาตต่อศาลไม่ว่าเวลาใดในระหว่าง หรือภายหลังการพิจารณา เพื่อตรวจเอกสารทั้งหมด หรือแต่บางฉบับในสำนวนเรื่องนั้น หรือขอคัดสำเนาหรือขอให้ศาลคัดสำเนาและรับรอง ซึ่งการพิจารณาว่าจะอนุญาตให้คัดสำเนาเอกสารในสำนวนความหรือไม่เป็นอำนาจศาล เมื่อไม่ปรากฏว่าผู้อุทธรณ์เป็นคู่ความหรือพยานในคดี หรือเป็นบุคคลภายนอกผู้มีส่วนได้เสียโดยชอบ หรือมีเหตุผลอันสมควร ศาลจึงไม่อนุญาต ในชั้นนี้ ศาลอุทธรณ์ขอให้คณะกรรมการฯ พิจารณาก่อนว่า คำวินิจฉัยของประธานศาลอุทธรณ์ในคดีผู้บริโภคอันเป็นกระบวนการในการพิจารณาพิพากษาคดีของศาลเป็นข้อมูลข่าวสารของราชการตามบทนิยามศัพท์ในมาตรา ๔ หรือไม่

ผู้อุทธรณ์มีหนังสือลงวันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๕๙ ซึ่งแจ้งสรุปได้ว่า ข้อมูลที่ผู้อุทธรณ์ต้องการนั้นเป็นข้อมูลคำวินิจฉัยว่าคดีใดเป็นคดีผู้บริโภคหรือไม่เท่านั้น และเป็นข้อมูลที่เคยมีการเผยแพร่ในเว็บไซต์ของห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์ศาลยุติธรรม แต่หยุดเผยแพร่ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๕๔ ผู้อุทธรณ์จึงได้โทรศัพท์สอบถามเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องแล้วได้รับแจ้งว่า ฝ่ายที่เกี่ยวข้องไม่ส่งข้อมูลมาให้เผยแพร่ ผู้อุทธรณ์เห็นว่า หากข้อมูลที่ผู้อุทธรณ์ขอเป็นข้อมูลที่เปิดเผยไม่ได้ ข้อมูลที่เผยแพร่ในเว็บไซต์ก็ต้องเป็นข้อมูลที่เปิดเผยไม่ได้เช่นกันและไม่สามารถนำมาเผยแพร่ได้ ข้อเท็จจริงจึงขัดแย้งกัน ส่วนข้อมูลที่ผู้อุทธรณ์ขอนั้น หากมองอย่างผิวเผินอาจจะมองว่าเป็นข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับคดี แต่เมื่อพิจารณาอย่างละเอียดแล้วจะพบว่า คำวินิจฉัยของประธานศาลอุทธรณ์เป็นที่สิ้นสุดแล้ว และผู้อุทธรณ์ก็ไม่สามารถทราบรายละเอียดของคดีได้ รวมถึงไม่สามารถทราบว่าคู่ความฝ่ายใดเป็นผู้ได้เปรียบหรือมีโอกาชนะคดี ผู้อุทธรณ์เพียงแต่รับทราบว่าคำวินิจฉัยระบุว่า เป็นคดีระหว่างคู่ความใดและคดีดังกล่าวจัดเป็นคดีผู้บริโภคหรือไม่เท่านั้น หากศาลอุทธรณ์เห็นว่าชื่อของคู่ความเป็นข้อมูล

คำวินิจฉัย ที่ สค ๒๒๔/๒๕๕๙

ส่วนบุคคลก็สามารถปิดชื่อหรือใช้นามสมมุติได้ ผู้อุทธรณ์เพียงแต่ต้องการทราบว่าในเวลาที่ผู้อุทธรณ์ระบุนั้นคดีที่ผู้อุทธรณ์สนใจคดีใดเข้าข่ายเป็นคดีผู้บริโภคนั้น และคดีใดไม่เข้าข่ายเป็นคดีผู้บริโภค ผู้อุทธรณ์เห็นว่าคำวินิจฉัยของประธานศาลอุทธรณ์ควรที่จะเผยแพร่ให้ประชาชนทั่วไปรับทราบและวิพากษ์วิจารณ์ได้ เพราะคำวินิจฉัยนั้นเป็นที่สุดแล้วไม่สามารถเปลี่ยนแปลงคำวินิจฉัยได้ หากประธานศาลอุทธรณ์ไม่สะดวกที่จะเผยแพร่บนเว็บไซต์ เมื่อมีประชาชนร้องขอคำวินิจฉัยก็ควรเปิดเผยให้แก่ผู้ขอได้ อีกทั้งการเผยแพร่คำวินิจฉัยของประธานศาลอุทธรณ์ที่เกี่ยวข้องกับคดีที่บริษัทพัฒนาอสังหาริมทรัพย์เป็นหนึ่งในคู่ความน่าจะเป็นการให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์กับสังคมมากกว่าที่จะปกปิดไว้ให้กับประธานศาลอุทธรณ์และคู่ความรับทราบเท่านั้น

คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาสังคม การบริหารราชการแผ่นดินและการบังคับใช้กฎหมายพิจารณาแล้วเห็นว่า กรณีมีประเด็นต้องวินิจฉัยว่า ข้อมูลข่าวสารตามอุทธรณ์เป็นข้อมูลข่าวสารของราชการตามบทนิยามศัพท์ในมาตรา ๔ หรือไม่ คณะกรรมการฯ เห็นว่า ข้อมูลข่าวสารตามอุทธรณ์เป็นเพียงคำวินิจฉัยของประธานศาลอุทธรณ์ว่าคดีใดเป็นคดีผู้บริโภคหรือไม่เท่านั้นไม่มีรายละเอียดเกี่ยวกับกระบวนการพิจารณาคดี จึงไม่ใช่ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการพิจารณาพิพากษาคดีของศาล และเป็นข้อมูลข่าวสารของราชการตามมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ โดยคำวินิจฉัยของประธานศาลอุทธรณ์นั้นเป็นที่สุดตามมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค พ.ศ. ๒๕๕๑ การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารจึงไม่มีผลกระทบต่อการดำเนินคดีหรือเกิดความได้เปรียบเสียเปรียบแก่คู่ความฝ่ายใด และไม่ใช่ข้อมูลข่าวสารตามมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ประกอบกับศาลอุทธรณ์เคยเผยแพร่คำวินิจฉัยประธานศาลอุทธรณ์ในห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์ศาลยุติธรรม ดังนั้นข้อมูลข่าวสารตามอุทธรณ์จึงเป็นข้อมูลข่าวสารที่เปิดเผยได้

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๓๕ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารสาขาสังคม การบริหารราชการแผ่นดินและการบังคับใช้กฎหมาย จึงให้ศาลอุทธรณ์เปิดเผยโดยให้สำเนาข้อมูลข่าวสารตามอุทธรณ์แก่ผู้อุทธรณ์

นายวัฒนา รัตนวิจิตร

หัวหน้าคณะที่ ๔

ศาสตราจารย์พิเศษเรวัต ฉ่ำเฉลิม

กรรมการ

คำวินิจฉัย ที่ สค ๒๒๔/๒๕๕๙

นายธรรมรักษ์ การพิศิษฐ์

กรรมการ

นายธนะ ดวงรัตน์

กรรมการ

นายปกรณ์ นิลประพันธ์

กรรมการ

นางมัลลิกา คุณวัฒน์

กรรมการผู้รับผิดชอบสำนวนอุทธรณ์

สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ

วันที่ ๒๖ สิงหาคม ๒๕๕๙